

14/07/2009

Veel van Europa's meest kwetsbare soorten en habitats bedreigd

De Europese Commissie heeft een verslag gepubliceerd over de situatie van meer dan 1150 dier- en plantensoorten en 200 habitattypes die volgens de EU-wetgeving bescherming genieten. Voor slechts een klein deel van deze kwetsbare habitats en soorten is momenteel sprake van een gunstige staat van instandhouding. De lidstaten zullen hun inspanningen moeten intensiveren willen zij een kentering ten goede tot stand brengen.

Het verslag, dat de periode 2001-2006 bestrijkt, betreft de meest omvattende studie van de biodiversiteit in de EU die ooit is ondernomen. De resultaten ervan vormen een ijkpunt voor de inschatting van toekomstige trends. Graslanden, wetlands en kusthabitats staan het meest onder druk, vooral als gevolg van het verdwijnen van traditionele landbouwpraktijken, de ontwikkeling van het toerisme en de klimaatverandering.

Doel van 2010 wordt niet gehaald

Sommige grote diersoorten zoals de wolf, de Euraziatische lynx, de bever en de otter lijken aan een voorzichtige herovering van delen van hun oorspronkelijke verspreidingsgebied te zijn begonnen. Veel lidstaten hebben flink geïnvesteerd in gedetailleerde monitoring en ondanks bepaalde lacunes mag de huidige verslagleggingsexercitie een groot succes worden genoemd. De doelstelling om het biodiversiteitsverlies in Europa tegen 2010 een halt toe te roepen, zal echter niet worden gerealiseerd.

Belangrijke maar beperkte successen

Het verslag behandelt 216 habitattypes en bevat informatie over circa 1182 soorten. Hoewel de algemene conclusie luidt dat veel soorten en habitattypes nog niet in een gunstige staat van instandhouding verkeren, zijn er aanwijzingen dat beschermingsmaatregelen effect sorteren en dat sommige habitattypes en soorten zich beginnen te herstellen. Soorten zoals de bruine beer, de wolf en de bever zijn aan een voorzichtige opmars begonnen en weten zich in vele gebieden opnieuw te vestigen. Dat betekent dat geschikte habitats voorhanden zijn en dat de druk van bejaging en verontreiniging is afgenomen.

Graslanden, wetlands en kusthabitats bijzonder ernstig bedreigd

De algemene situatie van grasland-, wetland- en kusthabitattypes is bijzonder benard. Graslandhabitats zijn vooral geassocieerd met traditionele landbouwpraktijken, die overal in de EU aan het verdwijnen zijn. De staat van instandhouding van alle met landbouwactiviteiten samenhangende habitattypes is trouwens een stuk slechter dan die van andere habitattypes: voor habitattypes in eerstgenoemde categorie resulteerde slechts 7% van de beoordelingen in de conclusie 'gunstig', tegenover 21% voor 'niet-agrarische' habitats. Een en ander hangt samen met de intensivering van de landbouw, de plattelandsvlucht en onaangepast beheer. Wetlands worden nog steeds meestal herbestemd voor andere dan natuurdoeleinden; bovendien hebben vooral zij te lijden van de klimaatverandering. Dat laatste geldt ook voor de met berggletsjers geassocieerde habitats. Kusthabitats ondervinden steeds meer druk van het toerisme.

Hiaten in de kennis

Voor circa 13% van de habitattypes en 27% van de soorten luidde de conclusie van de beoordeling op regionaal niveau: 'staat van instandhouding onbekend'. Het aantal soorten met 'onbekende' staat van instandhouding is vooral in Zuid-Europa bijzonder hoog: Cyprus, Griekenland, Spanje en Portugal gebruikten deze kwalificatie voor meer dan 50 % van de op hun grondgebied voorkomende soorten. Ook in zee is de situatie van veel soorten en habitattypes onbekend.

Nederland

Per land is een kort overzicht van de situatie beschikbaar. Voor Nederland zijn vooral de habitats in graslanden, heide en kunstgebieden bedreigd. De soorten die het meest bedreigd zijn zijn reptielen en insecten en spinnen.

De Habitatrichtlijn

Voor de bescherming van de natuur in Europa beschikt de EU over twee cruciale rechtsinstrumenten: de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Deze laatste verplicht de lidstaten een reeks specifieke habitattypes en soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden in

de gebieden die daartoe met instemming van de Commissie zijn aangewezen. Samen met de Vogelrichtlijngebieden maken deze Habitatrichtlijngebieden deel uit van Natura 2000, het omvangrijkste ecologische netwerk ter wereld. In het kader van de Habitatrichtlijn zijn bijna 22 000 beschermde gebieden aangewezen, die samen circa 13,3% van het EU-grondgebied bestrijken. In zijn geheel omvat het Natura 2000-netwerk meer dan 25 000 gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden samen) en beslaat het ongeveer 17% van het grondgebied van de EU.

Het rapport en de bijzonderheden per land zijn beschikbaar als [Report 2001 - 2006 on Art 17](#) .

bron: Europese Commissie, 13/07/09

Copyright ©2009 AgriHolland B.V.